



Familie zaken

We ervaren elk jaar weer dat ons NVVH-VROUWENNETWERK een warme 'familie' is waarmee we belangrijke zaken in een goede sfeer kunnen bespreken en er veel begrip is voor elkaar.

Dat was ook nu het geval op de Ledenraad, waar lastige en emotionele zaken moesten worden besproken. U leest erover in 'het eerlijke verhaal'. Wat is het dan fijn om te ervaren dat de afdelingen meedenken en met elkaar een stimulerende discussie voeren hoe de toekomst van de afdelingen van ons vrouwennetwerk vormgegeven kan worden. Het is hartverwarmend om te horen hoe bestuursleden zich inzetten om de afdelingen sterk te maken en te houden. Helaas kampen er ook afdelingen met bestuursproblemen. Maar het is goed om met elkaar in een constructieve sfeer oplossingen te zoeken om de toekomst in te gaan.

Bij de 'familiebijeenkomst' (de Ledenraad) op 14 mei jl. in Amersfoort hebben we de mooie verhalen gehoord van bijzondere bijeenkomsten en gezellige uitjes die de afdelingsbesturen het afgelopen jaar hadden georganiseerd, en de mooie plannen voor het nieuwe seizoen. Als AB hebben we grote bewondering voor dit vele werk van de besturen en we hebben hen dan ook een groot compliment gegeven.

Laten we met goede moed de zomer tegemoet gaan en in het nieuwe seizoen onze 'familiezaken' uitgerust oppakken, en met nieuw elan beginnen aan een nieuwe toekomst voor sterke afdelingen van ons geliefde Koninklijk NVVH-VROUWENNETWERK. Want zoals Gerrit Achterberg het verwoordde:

'Familie duurt een mensenleven lang'

‘Het eerlijke verhaal’

Een dikwijls gebruikte uitdrukking om een lastig verhaal te vertellen. Dat is nu ook het geval. Want verschillende omstandigheden maken dat we met onze landelijke vereniging een nieuwe koers moeten kiezen, d.w.z. de beëindiging ervan moeten voorbereiden, en wel om de volgende redenen.

1 De realiteit is dat er elk jaar afdelingen stoppen, vaak omdat er geen bestuursleden meer te vinden zijn, sinds 2020 zijn er 15 afdelingen gestopt, en per 1 januari 2026 stoppen ook Geldrop en Appingedam. Er zijn dan nog 28 sterke en actieve afdelingen met een goed en (bijna) voltallig bestuur, die zeker nog een goede toekomst hebben, maar er zijn ook afdelingen die erover denken om ingaande volgend jaar te stoppen.

2 Het Algemeen Bestuur bestaat nu slechts uit twee leden. We vinden het niet verantwoord om op deze manier nog jaren door te gaan, en Leny (penningmeester) en Dieny (voorzitter) hebben besloten om ingaande de Ledenraad van 2026 te stoppen. Tenzij minimaal drie nieuwe AB-bestuursleden zich aanmelden, want dat zou een doorstart mogelijk maken.

3 Afgelopen periode zijn er veel problemen geweest met de nieuwe regels die de banken moeten hanteren. Het is gemakkelijker voor de afdelingen als ze zelfstandig verder gaan, zelf ingeschreven staan bij de Kamer van Koophandel en een eigen KvK-nummer hebben. Dat betekent dat deze afdelingen zelfstandig hun bankzaken kunnen regelen en hun verzekeringen moeten afsluiten. Voor afdelingen die verder willen gaan in 2026 zal het AB de procedure ondersteunen om tot een zelfstandige afdeling te komen, ook financieel.

De huidige AB-leden zullen het komende verenigingsjaar de verzelfstandiging van de afdelingen begeleiden, en de nodige stappen zetten om de beëindiging van de landelijke vereniging voor te bereiden.

Afgesproken is dat alle afdelingen deze toekomstplannen met hun leden zullen bespreken en het AB vóór 1 oktober aanstaande aangeven op welke manier ze verder willen na 2026.

Op de Ledenraad van 14 mei 2025 is dit alles besproken en goedgekeurd.

Dit is het verhaal, niet vrolijk maar wel eerlijk. Wordt vervolgd.



Dieny Scheffer, uw landelijk voorzitter.

Iedereen heeft een Knorretje nodig...

'Vandaag was een Moeilijke Dag,' zei Pooh. 'Wil je erover praten?' vroeg Knorretje. 'Nee,' zei Pooh na een tijdje. 'Nee, ik denk niet dat ik dat wil.' 'Dat is oké,' zei Knorretje, en hij ging naast zijn vriend zitten. 'Wat doe je nu?' vroeg Pooh. 'Niets eigenlijk,' zei Knorretje. 'Maar ik weet wat Moeilijke Dagen zijn. En ik wil daar meestal ook niet over praten, op zo'n Moeilijke Dag. 'Maar weet je,' vervolgde Knorretje, 'Moeilijke Dagen zijn zoveel makkelijker wanneer je weet dat er iemand voor je is. En ik zal er altijd zijn voor jou, Pooh.' En Pooh zat daar zomaar wat te zitten, zijn heel Moeilijke Dag door terwijl stevige, betrouwbare Knorretje zwiingend naast hem zat, te bengelen met zijn korte beentjes... En Pooh bedacht dat zijn beste vriend een overschot van gelijk had. Iedereen heeft wel eens van die moeilijke dagen. Dan heb je geen zin om te praten en lief doen is dan een hele opgave. Ik hoop dat je dan een stevig Knorretje naast je hebt. Één die niet de hele tijd knort of over zichzelf inzit. Één die gewoon in alle eenvoud naast je zit. Één die zelfs bij lichamelijke afwezigheid troost geeft omdat je weet dat hij of zij er is.

'Moeilijke dagen zijn zoveel makkelijker als je weet dat er iemand voor je is.' Nooit gedacht dat het Knorretje zou zijn die mij deze waarheid nog weer eens zou laten inzien.

*Bron:
Een blog van dominee
Wouter Schraven.
Geschreven tijdens zijn
behandeling tegen
alveeslierkanker,
de ziekte waaraan
hij kortgeleden is
overleden.*

Gisteren was voor mij een moeilijke dag. Opnieuw in het ziekenhuis met koorts en pijn na chemo. Ik had net als Pooh niet zoveel zin om er over te praten. Ik baalde gewoon. Kan het nu nooit eens briljant verlopen?! Blijkbaar niet. Dan heb ik een Knorretje nodig om er weer door heen te komen. En dat lukt dan ook weer.





Als liefde zoveel jaar kan duren

Het is een prachtige zomerochtend. Als ik de honden uitlaat ligt het weiland achter mijn huis nog in de nevels. In de mistsluier zijn de contouren van de paarden duidelijk zichtbaar. Geen mooiere begroeting van de morgen. Ik was van plan in de tuin te werken vandaag, maar mijn burens passeren met de fietsen achterop de fietsdrager en brengen mij op andere gedachten. Snel grabbel ik wat spullen bij elkaar, laat de honden in de auto en rij richting Ommen. Ik besluit de Holterbergroute te rijden die zich in veel bochten omhoog slingert tussen bossen en heidevelden en het ene na het andere vergezicht biedt.

Ik heb deze route vroeger vaak samen met mijn man afgelegd. Nu is het genieten anders, minder uitbundig maar toch intens. Ik stop voor een wandeling op de hei die met zijn pieken en dalen on-Nederlands aandoet. Mijn twee heidewachtel honden springen uit de auto en trekken uitzinnig van blijdschap een sprint, zoals alleen honden dat kunnen. Het is warm en na de wandeling drink ik wat op een terras.

Op gehoorsafstand zitten twee mensen die de tachtig ruim gepasseerd moeten zijn. Zij brengt met bevende hand een glas witte wijn naar haar mond, hij drinkt een donker biertje. Zij is nog steeds mooi, een dame met prachtig grijs haar, opgestoken in een Grace Kelly-rol, en rood gestifte lippen. Ze staart wezenloos voor zich uit. Hij is spraakzaam en attent, zij reageert nauwelijks.

Ik vermoed dat ze niet meer samenwonen. Bij het zien van mijn honden, merkt ze op dat ze binnenkort het hondje van haar vriendin een dagje krijgt. Hij reageert: 'Dat moet je niet doen, straks struikel je erover en dan lig je op je snufferd.' 'Ja, maar wij

Als liefde zoveel jaar kan duren

hadden vroeger toch ook altijd een hond?' Maar toen was je jong, en dan kunnen we ook niet meer samen met vakantie.' De vrouw knikt zacht. Hij vertelt wat hij haar allemaal wil laten zien: 'Vind je het hier niet prachtig?', klinkt hij enthousiast. 'Jazeker,' klinkt zij gematigd, en zwijgt. Hij: 'Straks gaan we lekker eten in ons hotel. Eerst moet jij rusten en dan kom je vanavond fijn tegen me aan liggen.' 'Ik moet straks nog de kinderen van school halen,' antwoordt de vrouw. De man zwijgt. Even later vraagt hij om de rekening. Zijn rijzige gestalte met de volle grijze haardos biedt de frêle vrouw zijn arm. In een sukkelgangetje rijden ze voor me. Hij wijst op het uitzicht naast hen, zij staart roerloos recht voor zich uit.

Ik streel de hondenkop achter mij. *Als liefde zoveel jaar kan duren, dan moet het echt wel liefde zijn...* zing ik zachtjes achter het stuur.

Anne Marie Danse – Kouwenhoven

Patiënten met dementie en hun mantelzorgers

Iemand met Alzheimer krijgt moeite met dingen zoals plannen maken, beslissingen nemen en een gesprek volgen. Vaak is er al enige tijd sprake van geheugenstoornissen. Daarnaast kan het karakter en gedrag veranderen en kunnen er problemen optreden met taal. Een op de vijf mensen in Nederland krijgt dementie. De meest voorkomende vorm is Alzheimer. Een op de drie vrouwen krijgt dementie. Bij mannen is dit een op zeven. Hoe kan dat? Dit verschil valt nog moeilijk te verklaren. Een deel komt omdat vrouwen ouder worden. Bijna driekwart van alle dementerenden woont thuis, dankzij mantelzorgers. 350.000 mensen zorgen dagelijks voor een naaste en driekwart van hen is vrouw. De helft van de mantelzorgers is zwaar belast.

Meer informatie over dementie vindt u op: www.alzheimer-nederland.nl

Een speciale spiertraining

En daar zit je dan op je (vrije) zaterdag. Klaar om een eindje te gaan fietsen, maar de lucht betreft en even later komt het water met bakken uit de hemel. Dus de plannen bijstellen en een gezellig 'binnen-werk' opzoeken.

Mijn spannende boek heb ik net uit (*Als de wolven huilen* van Kristin Hannah, een prachtig verhaal...), dus nu even wat anders. Ik pak mijn kruiswoordpuzzel op waar ik al een stukje van heb gemaakt. De radio op de klassieke zender en ik ben 'vertrokken' naar puzzelland.

Al sinds 1862

Al eeuwenlang houden mensen zich bezig met het oplossen van raadsels en het met taal verbergen of vervormen van informatie. In 1862 dook voor het eerst de naam kruiswoordpuzzel op in de Verenigde Staten en 20 jaar later werd het Amerikaanse puzzelplatform opgericht. Leden bespraken daarin bestaande, afgeleide en nieuwe puzzelsoorten. In Nederland vinden we de eerste aanzet tot kruiswoordpuzzels in het Algemeen Handelsblad van 20 december 1913.

De dagelijkse puzzel

Kranten stonden aan de basis van de opkomst van kruiswoordpuzzels. De eerste puzzels werden gemaakt door redacteurs. De puzzelrubrieken waren bedoeld om kinderen en volwassenen in aanraking te brengen met zaken die als ontspannend en leerzaam werden beschouwd. Al vanaf 1907 zien we dat puzzels een vaste plaats verwerven naast schaken, dammen en bridgen. Er ontstonden vaak taalgrapjes, versprekingen, woordgrapjes. Ik weet dat vele krantenlezers dagelijks de puzzel oplossen tijdens het koffieuurtje en pas verder gaan met hun werkzaamheden als de puzzel is opgelost. Puzzelwoordenboeken, apps en soms zelfs familieleden worden geraadpleegd om de oplossing te vinden. Ook in ons voormalig Ledenblad *Denken en Doen* stond jarenlang een puzzelpagina, waarvan de oplossingen naar de redactie konden worden ingezonden. Onder de goede oplossingen werd een prijs verloot en geheel in de educatieve sfeer... altijd een boek!

Leuk en leerzaam

Puzzelen is uitgegroeid tot een Denksport, een sport, waar je brein de grootste spier is die getraind moet worden. En het is een leuke en leerzame vrijetijdsinvulling die je op elk moment in en alle weersomstandigheden kunt beoefenen.

Het regent nog steeds... ik ga snel verder met mijn kruiswoordraadsel. Nog tien woorden invullen en hij is klaar. (Toch gek dat een puzzel mannelijk is... voortaan moet ik misschien wel schrijven... 'het' is klaar.)

Dieny Scheffer

De vrouw en haar tuin

Kunsthistorici hebben onderzoek gedaan naar de tuinontwerper en diens opdrachtgever, maar niet naar welke rol de vrouw daarin speelde. Het boek 'Er stond een vrouw in de tuin' van Anne Mieke Backer geeft een goed beeld van de geschiedenis van de Nederlandse vrouw en haar invloed op de tuin.



Van de vroege Nederlandse tuincultuur is weinig bekend. Pas in de middeleeuwen wordt, dankzij schilderijen en plattegronden, duidelijk hoe een tuin er in die tijd uitzag. Een van de oudst bewaarde tuinontwerpen staat op een plattegrond uit 820 die bewaard wordt in het klooster van Sankt Gallen. Daarop is een rechthoekige kruiden- en groentetuin te zien.

De middeleeuwse tuin

Binnen de muren van de kloosters lagen boomgaarden, moes- en kruidentuinen waarmee de kloosterlingen in hun dagelijks onderhoud moesten voorzien. Soms groeiden kruidentuinen uit tot apothekerstuinen, zoals de tuinen van het Sint Barbara Convent bij Noordwijk.

In de kastelen beheerde de slotvrouwe de door muren omsloten tuin, de zogenaamde 'hortus conclusus'. De middeleeuwer at weinig groenten. Groenten en kruiden werden geteeld om hun geneeskrachtige werking. De gemiddelde vrouw wist toen meer dan tegenwoordig van het effect van planten op het lichaam. Chirurgen waren duur. De hortus conclusus is sterk

met de figuur van Maria verbonden. Vanaf de vijftiende eeuw wordt Maria vaak op schilderijen afgebeeld in een besloten tuin. Later maakt de besloten tuin plaats voor de renaissancetuin, een symmetrische siertuin, passend bij het gebouw.

De tuinfeesten van Maria

Pas halverwege de zestiende eeuw is er sprake van tuinarchitectuur, waarbij de rooms-katholieke Zuidelijke Nederlanden een uitbundiger tuincultuur kennen dan de calvinistische Noordelijke Nederlanden. Een leuk verhaal leveren de tuinen van Binche en Mariemont van Maria van Hongarije, waar decadente feesten plaatsvonden. In de tuinen werden tafels gedekt, waarbij als nimfen en

godinnen verklede meisjes de gerechten opdienden. Uit verborgen bronnen borrelde wijn! Spectaculair waren de lichtshows waarbij zon en maan aan de hemel verschenen, afgewisseld met bliksem en donderslagen, gevolgd door een regen van oranjebloesem. Tegen middernacht werd het feest in de eetzaal afgesloten met een 'grand dessert' waarbij de gedekte tafel neerdaalde uit een met honderden sterren verlicht plafond. Tot slot werd een tafel met miniatuurfruitboompjes naar beneden getakeld, waarop een tamme eekhoorn aan een ketting. Van deze tuinen en feestelijke ontvangsten zijn schilderijen en ooggetuigenverslagen bewaard gebleven.

Pioniers in exoten

In de gouden eeuw gaat het goed met de economie. Er worden architecten en kunstenaars aangetrokken voor de bouw van paleizen en de inrichting van tuinen. Het beroep tuinarchitect bestond toen nog niet. Uit bronnen blijkt dat de adellijke vrouw in deze tijd wel grote invloed heeft op het ontwerp. Het Hollands classicisme wordt de meest voorkomende tuinstijl. Omdat de mannen hun geld verdienen in de overzeese handel, is de tuin vaak het domein van de vrouw. De handelsschepen nemen exotische planten en zaden mee uit verre landen, zoals de uit Turkije afkomstige tulp die uitgroeit tot een bloeiende handel. Bedragen tussen de € 1.800,- tot € 6.000,- worden neergeteld voor een enkele tulpenbol.

Vrouwen die zich bekwamen in het kweken van uitheemse planten, zijn Agneta Block en haar buurvrouw Magdalene Poulle, die op hun buitens aan de Vecht in hun siertuinen orchideeën, passiebloem, oleander en vruchten als ananas en perziken kweken. De oranjerie op de buitenplaats Gunterstein wordt bekend als de eerste verwarmde kas van Nederland (1684).

De baroktuinen op Het Loo van koning-stadhouder Willem III en koningin Mary zijn tot ver over de grens bekend. Het is koningin Mary die de basis legt voor het Delfts blauw als nationaal icoon. Zij laat manshoge tulpenvazen bakken die, behalve met tulpen, gevuld worden met oranjeboompjes en ananasplanten. Haar exotische plantenverzameling inspireert andere vrouwen om nieuwe planten te kweken.

Tuinarchitecten zonder diploma

In de tweede helft van de achttiende eeuw worden de tuinen minder symmetrisch. Tuinen met slingerpaadjes, doorkijkjes en klassieke beelden winnen aan populariteit, de zogenaamde romantische landschapstijl ontwikkelt zich. Daarna gaat het bergafwaarts met de economie en beperken de activiteiten van de negentiende-eeuwse vrouw zich tot haar huis. In de oranjerie worden kamerplanten voor binnenshuis gekweekt. Ook komen er kunstbloemen op de markt.

Rond de eeuwwisseling raken mozaïekbedden en in vorm gesnoeide heggen in zwang. Wie het zich kan veroorloven bouwt een serre aan zijn huis waar subtropische planten kunnen gedijen. Kapsels en hoeden versierd met bloemen en een ruiker in de japon worden mode. De tuinarchitect is nog altijd een man. Welgestelde vrouwen uit Twente, zoals Edwina van Heek van het gerenommeerde textielbedrijf Van Heek & Co en Marie Amélie van Heeckeren van kasteel Twickel, zijn wel nauw betrokken bij het tuinontwerp.

Het in 1906 in koloniale stijl ontworpen landgoed Zonnebeek van Edwina is nog altijd te bewonderen. Marie Amélie ruimt in de tuinen van Twickel plaats in voor een nieuwe tuinstijl: de cottagetuin met uitbundige bloemenborders. Ook deze tuinen zijn een bezoek waard!



Bron:

Anne Mieke Backer, 'Er stond een vrouw in de tuin', winnaar Karel van Manderprijs 2021 voor beste kunsthistorische publicatie.

Uitgeverij De Hef Publishers, 2016

ISBN 978-90-6906-048-4

€ 29,90

www.dehef.demon.nl

Mien Ruys: plantenpakketten per post

Pas in 1907 wordt de eerste tuinbouwschool geopend waar ook meisjes zich kunnen aanmelden. Aan de colleges van de Landbouwhogeschool in Wageningen nemen aarzelend vrouwelijke studenten deel. Jeanette van Zijdveld is de eerste Nederlandse tuinarchitecte, gespecialiseerd in boerenbloemen als dahlia's.

De onderhoudsarme tuin met stapstenen door het gazon wordt na de Tweede Wereldoorlog de nieuwe trend. Mien Ruys, Nederlands grootste tuinarchitecte, weet het grote publiek te bereiken met haar tuinontwerpen voor eengezinswoningen, alsook gemeenschappelijke binnentuinen. Zij verkoopt plantenpakketten die per post worden verzonden. In haar proeftuinen in Dedemsvaart krijgt u een goed beeld van de tuinarchitectuur van de twintigste eeuw. Ook wordt geëxperimenteerd met nieuwe plantencombinaties. De Tuinen Mien Ruys is een aaneenschakeling van ruim dertig verschillende tuinen. Met name het experimentele karakter maakt de Tuinen een belangrijke bron van inspiratie voor tuinliefhebbers.

Tuinen Mien Ruys, Moerheimstraat 84, 7701 CG Dedemsvaart.

Kijk voor meer informatie op www.tuinenmienruys.nl

Anne Marie Danse-Kouwenhoven

Wetenswaardigheden

Samenstelling: Wil Hoeffnagel – van der Wilk

Eendjes voeren: niet meer doen!

Dieren worden ziek van ons voedsel. Mensenvoedsel is te vet en te zout voor dieren, bovendien geven voedselresten overlast van ratten en meeuwen. Vogels eten zaden, insecten en groen uit de natuur; ook eekhoorns, egels, vossen en andere wilde dieren kunnen prima voor zichzelf zorgen.

In Den Haag geldt sinds oktober 2024 een algemeen verbod om dieren te voeren. De Haagse website meldt: 'U riskeert een boete van € 110,- als u eenden, duiven, ganzen of andere dieren voert op openbare plekken in de stad. Ook dieren op stadsboerderijen mag u niet voeren met meegebracht voedsel.'



Stekende vrouwtjesdaas

Zomerse lastposten

De zomer zorgt onder meer voor stekende insecten als muggen, dazen, wespen, bijen, mieren en teken. De meeste steken zijn niet gevaarlijk, tenzij er een infectie ontstaat of als je allergisch bent voor wespen- of bijensteken. Wespen, bijen en dazen (steekvliegen) steken als ze zich bedreigd voelen, blijf rustig en sla niet naar insecten want dat wekt agressie op. Een steek van een besmette teek kan leiden tot de ziekte van Lyme. Verschijnt er een rode kring of zwelling rond de beetplek – dat kan tot drie maanden nadien – ga ermee naar de huisarts. Ook gewrichtspijn, koorts of spierpijn na een tekenbeet zijn verdachte symptomen.

Veilig winkelen én betalen

Vorig jaar ontving de politie zo'n 20 duizend meldingen over nep-webwinkels. Let altijd op het webadres van de afzender, op extra woorden in het adres die er niet horen: (bol-acties.com in plaats van bol.com).

Check de verkoper via www.politie.nl/checkdeverkoper en via www.check.veiliginternetten.nl

Veilig betalen is het beste via de app van de bank, appverkeer is versleuteld, en zo kan niemand uw gegevens onderscheppen. Betalen via de website kan ook, maar criminelen kunnen een bankpagina namaken en u daarop geld laten overmaken, waarna ze gemakkelijk uw rekening kunnen (en zullen) plunderen.

Uw digitale erfenis

U bespaart uw nabestaanden een probleem als u vastlegt wat er moet gebeuren met de privé-gegevens in uw telefoon, op de tablet en de computer. Telefoonnummers, apps, foto's, filmpjes, documenten, facebookpagina's en accounts. Het eenvoudigste is om een codicil – handgeschreven en gedateerd – te maken waarin u in goed vertrouwen een dierbare of de notaris benoemt tot 'digitaal executeur' en beschrijft wat uw wensen zijn. Een codicil heeft dezelfde rechtsgeldigheid als een testament. U kunt ook alles vastleggen via www.digitaalsamenleven.nl

Puzzelen: voor gezonde hersenen

Puzzels zoals sudoku's, legpuzzels en breinbrekers zijn ideaal voor het gezond houden van de hersenen. Door telkens bezig te zijn met denkspelletjes en puzzels zullen de hersenen getraind blijven en zal dit een gezond gevolg hebben voor zowel jong als oud. Via de zoekopdracht 'puzzelen' op Google vindt u allerlei mogelijkheden om gratis te puzzelen. Legpuzzels bijvoorbeeld vanaf 6 tot 300 stukjes, en gratis puzzels van Denksport.

Bij de Hersenstichting kunt u voor € 18,75 een puzzelboek kopen, getiteld 'Het geheim van je brein', een boek met puzzels, quizen en raadsels. De opbrengst van het boek gaat naar de Hersenstichting. www.hersenstichting.nl



Nieuws van de Nederlandse Vrouwenraad

De Nederlandse Vrouwen Raad en haar lidorganisaties organiseren regelmatig bijeenkomsten en events. Ook zijn er iedere maand wel bijzondere dagen in relatie tot vrouwenemancipatie en gendergelijkheid waar we even bij stil willen staan. Zet ze in de agenda en doe mee!

- **8 september: Prinsessendag** Framing van politica's.
- **27 oktober: Conferentie Women in Climate** Het project Women in Climate wordt uitgevoerd door de European Women's Lobby en zes nationale vrouwenorganisaties in Europa, waaronder de Nederlandse Vrouwen Raad.
- **7 t/m 9 november: Young Feminist Weekend 2025** Young Feminist Weekend 2025 brengt van 7 t/m 9 november 30 jonge feministen in Den Haag samen voor een drie-daags event.
- **Vrouwengezondheid en Older Women** De Nederlandse Vrouwen Raad heeft dit onderwerp als speerpunt gekozen voor een lezingenreeks in 2025 en 2026.

Alle informatie vindt u op www.nederlandse vrouwenraad.nl



het Cultuurfonds

Al 80 jaar beter af met cultuur

Op 10 augustus 1940 is het Cultuurfonds in Londen opgericht als 'Spitfire Fund', ook bekend als 'Anjerfonds', voor de aankoop van oorlogsmaterieel. Na de oorlog werd de doelstelling: 'De bevordering van de geestelijke weerbaarheid door middel van culturele zelfwerkzaamheid', de naam werd 'Prins Bernhard Fonds',

in 1999 gewijzigd in 'Prins Bernhard Cultuurfonds', en op 7 november 2023 in 'het Cultuurfonds'.

Het fonds investeert elk jaar zeker 40 miljoen euro om cultuur en natuur te versterken, van kleine lokale initiatieven tot grote ambitieuze projecten: een kunstfestival, een theatervoorstelling, natuurbehoud of een historisch monument. 'Samen met onze donateurs en partners bouwen we aan een rijke en levendige culturele wereld voor iedereen,' aldus het Cultuurfonds. www.cultuurfonds.nl

Lekker lezen

Als altijd een willekeurige – beperkte – greep uit het enorme aanbod van nieuwe boeken.



Het kampleven in Indonesië

Op 20 december 1942, krijgt Beb Vuyk een oproep zich samen met haar twee zoontjes te melden voor internering in Bandoeng. Eerst valt het kampleven nog alles mee – er heerst grote solidariteit onder de vrouwen, vooral tussen Beb en haar kleine groep van trouwe vriendinnen. ‘Kon erger’, menen veel van de geïnterneerden. Maar in de laatste maanden van de oorlog wordt de situatie steeds slechter voor de kampbewoners. Vuyk observeert scherp en zonder bitterheid hoe de laatste restjes beschaving wegvallen, hoe het kampregime inhumaner wordt, hoe de smakeloze pap die ze voorgeschoteld krijgt steeds uit meer water en steeds minder rijst bestaat, en hoe genadeloze ziektes als cholera en tuberculose vele slachtoffers eisen.

Vuyks onopgesmukte verslag van het kampleven in Indonesië is een van de scherpste tijdsdocumenten van, zoals de schrijfster het omschreef, de

‘noodlotsuren der mensheid’. Na de oorlog was ze uitgesproken kritisch over de Nederlandse koloniale politiek in Indonesië.

Kampdagboeken – Indonesië 1942-1945 – Beb Vuyk (1905-1991)

Uitgeverij Cossee – € 21,99 www.uitgeverijcossee.nl

Dit boek verschijnt begin juli a.s.

Reis mee met Jan Brokken

...en geniet van veertien prachtige reisverhalen en bijzondere ontmoetingen. Geniet van het fascinerende verhaal over een grafsteen met een brievenbus op een Franse begraafplaats en van ontmoetingen met kunstenaars onder meer in Boedapest en Praag. Brokken volgt de reizen en het turbulente leven van Franz Kafka, is in Napels, in Rovereto, hij ontmoet in New York dichter Leo Vroman, bezoekt de Italiaanse verblijfplaatsen van Goethe, ontdekt het modernisme via een vriend in het Utrechtse Rietveld Schröderhuis, en in Tirana ontmoet hij de dan 87-jarige schrijver Ismail Kadare die hem met zijn ‘Ik benijd u’ in verwarring brengt.

Uit alles straalt Brokkens liefde voor kunst, voor reizen, weemoed komt voorbij, ook verwondering, heimwee en de wijsheid die met de jaren komt. Een heerlijk boek.

De weemoed van de reiziger – Jan Brokken

Atlas Contact – € 24,99 – ook verkrijgbaar als e-book

www.atlascontact.nl





Waarom ik moest liegen

‘Mijn moeder dacht dat het oorlog was, niet bij wijze van vergelijking, maar in de bloedserieuze zin van het woord. Zij was gevangengenomen en werd nu door ‘de vijand’ bewaakt. Hoe wij zonder kleerscheuren door de vijandelijke linies waren gekomen en haar hadden gevonden, was haar een raadsel.’ Van zeer nabij, met een precisie die liefde verraadt, beschrijft Cyrille Offermans de lotgevallen van zijn oude, dementerende moeder: hoe het begon, met vergeetachtigheid en wantrouwen, hoe moeilijk het is ermee om te gaan en hoe een opname onvermijdelijk werd. Offermans, die zijn moeder jarenlang heeft verzorgd, probeert haar schijnbaar betekenisloos geworden uitingen als zinvol en menselijk te duiden. Nu, twintig jaar later, is dit boek actueler dan ooit.

Waarom ik moest liegen tegen mijn dementerende moeder – Cyrille Offermans

Uitgeverij Cossee – € 21,99 – ook verkrijgbaar als e-book

www.uitgeverijcossee.nl

Niet machteloos

We voelen ons machteloos bij het zien van al het onrecht in de wereld. Maar elk bankbiljet is een stembiljet. Met onze portemonnee bepalen we of ons geld naar een goed of een slecht doel gaat. *Stemmen met je portemonnee* bevat een veelkleurige verzameling verhalen van praktische idealisten die hun pinpas bewust gebruiken. De meeste auteurs leggen uit wat je praktisch kunt doen. Babette Porcelijn laat zien dat we de werkelijke impact van onze keuzes vaak onderschatten. ‘Veel mensen maken zich druk om plastic rietjes, maar kopen wel zorgeloos een nieuwe smartphone,’ schrijft ze. ‘Stel nieuwkoop uit en koop liever refurbished.’ Financieel expert Jan Bletz vraagt zich af wat hij met zijn spaargeld moet doen, nu hij niet meer wil beleggen in techaandelen. Erwin Wijman beschrijft het dilemma van de bewuste autokoper: ‘Is er eigenlijk nog een automerk dat je zonder schaamte kunt kopen?’

Stemmen met je portemonnee – 21 auteurs

Uitgeverij Haystack – € 15,- www.haystack.nl

De royalty's van dit boek gaan naar Free Press Unlimited.



Ruimte in de koffer

Hoewel u misschien verknocht bent aan het fysieke boek, blijkt de vakantieperiode toch vaak de *great equalizer*. Zo'n e-reader is toch wel erg handig als er in de koffer geen plek meer is voor alle boeken die u graag mee wilt nemen. Daarom heeft Uitgeverij Balans maar liefst vijftig e-books uitgekozen waar u nu 50 procent korting op krijgt. Zo wordt de voorbereiding op de zomer, of u nou op vakantie gaat of fijn thuis blijft, nog een stukje zonniger.

Alle titels vindt u op www.uitgeverijbalans.nl

De deur uit!

Culturele combinatie

Het beste van beide werelden beleven als het gaat om moderne realistische topkunst? Combineer dan een bezoek aan Museum MORE in Gorssel en Kasteel Ruurlo.

Iedere zondag kunt u aansluiten bij een (instap)rondleiding door de eigen collectie en de tijdelijke tentoonstelling. Start om 14.00 uur, kosten € 7,50 per persoon.

Meer informatie op www.museummore.nl

Het Damesleesmuseum

Het Haagse Damesleesmuseum is een particuliere bibliotheek, door en voor vrouwen opgericht op 15 mei 1894, en het enige nog bestaande Nederlandse 'leesmuseum' voor vrouwen. In die tijd hadden vrouwen geen toegang tot openbare bibliotheken, het Leesmuseum voorzag dan ook in een behoefte. Sinds 1974 staat het lidmaatschap ook open voor mannen, het museum telt ongeveer 400 leden. De bibliotheek heeft een collectie van circa 35.000 boeken in de vier moderne talen, en veel oude uitgaven en eerste drukken.

Een rondleiding door dit unieke museum is wellicht interessant voor uw afdeling.

De maximale grootte van de groep is tien personen, de rondleiding duurt ruim een uur.

Damesleesmuseum, Nassauplein 15, 2585 EB Den Haag – www.damesleesmuseum.nl



Amsterdam in de Hongerwinter

Aanleiding van de fototentoonstelling *De Ondergedoken Camera* is de viering van Amsterdam 750 jaar en 80 jaar bevrijding. De fotografen van deze groep waren gerekruteerd door leden van het verzet, met als doel de Nederlandse regering in Londen te informeren. Zij werkten los van elkaar, onder de gevaarlijke omstandigheden van een bezette stad en met moeilijk te bemachtigen, vaak slecht materiaal. De tentoonstelling geeft een indrukwekkend beeld van de gevolgen van honger en kou in het onttakelde Amsterdam aan het einde van de oorlog. Tot de groep fotografen behoorden onder anderen Cas Oorthuys, Emmy Andriess, Charles Breijer, Kryn Taconis en Ad Windig. Unesco voegt *De Ondergedoken Camera* toe aan haar Nederlandse Memory of the World Register. De collectie wordt het eerste fotografische erfgoed met deze onderscheiding.

De ondergedoken camera – nog tot en met 2 oktober 2025

Foam fotomuseum, Keizersgracht 609, 1017 DS Amsterdam – www.foam.org

Literaire wandelingen

Tip voor een mooie zomerse dag: maak eens een literaire wandeling. Via literaire routes volgt u de sporen van bekende schrijvers, langs woonhuizen, favoriete plekken en locaties uit hun werk.

Op www.indevoetsporenvanschrijvers.nl vindt u tal van mooie routes door heel Nederland.



**NATIONAAL
BOMENMUSEUM
GIMBORN**

LAAT JE VERWONDEREN DOOR HET BOMENRIJK

Nationaal Bomenmuseum Gimborn

In het hart van de provincie Utrecht ligt het grootste exotische bomenpark van Nederland. In dit prachtige arboretum met zeldzame bomen en struiken uit alle delen van de wereld, kun je makkelijk een dag doorbrengen. Kronkelende paden, slingerende waterpartijen, een grote heidetuin en prachtige doorkijkjes. Max von Gimborn, de stichter, startte deze verzameling in 1925. Nu kun je je er verwonderen over het bomenrijk en beseffen dat bomen onze zuurstoffabrieken zijn.

Entreprijs € 8,50, Velperengh 13, 3941 BZ Doorn – www.bomenmuseum.nl

Naar de kermis

Een zomer vol muziek en magie kunt u beleven in Museum Speelklok. Luister naar de klanken van de kermisorgels en bewonder een miniatuurkermis. Of griezel bij het rariteitenkabinet en de spookpiano. Je bent van harte welkom op de gratis opening op 2 juli!

Op de kermis! – 2 juli tot en met 31 oktober 2025

Museum Speelklok, Steenweg 6, 3511 JP Utrecht – op loopafstand van Centraal Station

www.museumspeelklok.nl



Wat vertellen handen?

In de tentoonstelling Vrouwenhanden staan handen centraal. Niet hoe ze eruitzien, maar wat ze betekenen. Ze laten iets belangrijks zien: het leven zelf. Elke hand laat sporen zien van het verleden. Elke hand heeft zijn eigen verhaal, te zien in de vorm, de huid, de littekens. De tentoonstelling is ook een eerbetoon aan de handen van gewone mensen: ouderen, moeders, bouwers, verzorgers, kunstenaars. Hun handen dragen herinneringen. Rimpels zijn als rivieren vol ervaringen. De huid laat verdriet en kracht zien.

De tentoonstelling is samengesteld door Gi Mateusen, in samenwerking met het museum en kunstenaars uit Nederland en België.

Vrouwenhanden – 15 juni tot en met 21 december 2025

Museum van de vrouw, Plats 1, 6101 AP Echt

www.museumvandevrouw.nl



Waar blijft de tijd?

Hoe meten we de tijd, en vooral: hoe geven we haar vorm? Deze bijzondere tentoonstelling over een alledaags onderwerp zet de tijd even stil, om haar van dichtbij te kunnen bekijken.

Tijd is een mysterieus fenomeen dat kunstenaars, filosofen en wetenschappers al duizenden jaren fascineert. Met kalenders, zonnwijzers, complexe waterklokken en later de mechanische klok, probeerden mensen overal ter wereld de tijd te meten en te temmen. Het verhaal van de relatie tussen mens en tijd is daarmee ook een verhaal over design. De schijnbaar tegenstrijdige relatie tussen de mens en zijn machine – de mens is vormgever én gevangene van de klok – staat centraal in de tentoonstelling.

Een schitterende verzameling zeldzame uurwerken, kunstwerken en kalenders uit diverse collecties, éénmalig samen te zien.

Alle tijd van de wereld – nog tot en met 24 augustus 2025

Design Museum Den Bosch, De Mortel 4, 5211 HV, 's-Hertoghenbosch

www.designmuseum.nl

Voor nog veel meer tips: kijk op www.museumtijdschrift.nl

museum tijdschrift



Uitgave Koninklijk NVVH–VROUWENNETWERK

Redactie Wil Hoeffnagel, Dieny Scheffer

Redactie adres centraalbureau@nvvh.nl

Lay-out 8days.nl